

Ocjenjujući da izvori globalne ekonomske krize proističu iz same prirode neoliberalnog koncepta kapitalizma što ukazuje na potrebu znatno većeg utjecaja i regulaciju socijalne države na cjelokupni proces ekonomskog razvoja i funkcioniranja tržišta,

Izražavajući zabrinutost zbog pogoršanja situacije u globalnoj ekonomiji, koje ugrožava oporavak i prijeti da se ponovno javi recesija, koja bi usporila i onemogućila oporavak u BiH,

Razumijevajući da je kriza u ekonomskom razvoju BiH rezultat, koliko vanjskih, toliko i unutarnjih utjecaja koji se iskazuju u niskom nivou strukturalnih reformi, konkurentnosti i produktivnosti,

Ukazujući na to da je poslovni ambijent krajnje nestimulativan zbog izostanka potrebnih reformi u protekle četiri godine i da bi političke reforme mogle dati neposredan doprinos poboljšanju ekonomskog okruženja,

Konstatirajući da je Izvještaj Europske komisije o napretku BiH ukazao na poražavajuće stanje u oblasti ispunjavanja obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa EU i drugih reformi na putu ka EU,

Nastojeći osigurati dugoročni, održiv ekonomski i socijalni razvoj BiH kroz promjenu ekonomskog modela u kome će oslonac biti na snažnom razvoju i investicijama u industriju i rastu izvoza,

Uočavajući da je kritična točka u ekonomskom razvoju nizak kapacitet privrede i njena nesposobnost da generira nova radna mjesta, te da nezaposlenost predstavlja osnovni izvor siromaštva i zaoštavanja socijalnog stanja u zemlji,

Radeći na stvaranju elementarnih uvjeta makroekonomske stabilnosti potrebne za provođenje ekonomskih i socijalnih reformi, prije svega u sferi stabilizacije javne potrošnje i budžeta, snižavanja deficita tekućeg računa i povećanja ponude novca za kreditiranje malih i srednjih poduzeća,

Polazeći od potrebe da se osigura socijalni dijalog i usklađivanje djelovanja vlade, poslodavaca i sindikata, kao bitan uvjet uspješnog provođenja reformi potrebnih za ubrzanje ekonomskog razvoja,

Bazirajući svoje djelovanje u organima vlasti na osnovama Ekonomskih politika koje su dobile široku podršku građana BiH kroz rezultate općih izbora 2010. godine i potrebi da se te ekonomske politike aktualiziraju u novim uvjetima,

Ističući odgovornost SDP kao političke stranke na vlasti u BiH, Federaciji BiH i većem broju županija/kantona i posebne zadatke organizacija, organa i izabраниh funkcionara SDP u vlasti da dosljedno sprovede politike u oblasti ekonomskog razvoja, osiguravajući nultu toleranciju na korupciju i organizirani kriminal,

REZOLUCIJU o ekonomskom razvoju

1. Okosnicu ekonomskog razvoja u narednom srednjoročnom razdoblju treba da čini model ekonomskog razvoja utemeljenog na snažnom razvoju industrije na bazi šireg koncepta re-industrijalizacije sa modernim, prerađivačkim kapacitetima industrije usmjerenim ka izvozu, koji bi omogućio veću zaposlenost i stvaranje dodane vrijednosti u BiH. Taj model je istovremeno na izvozu utemeljen ekonomski rast, koji podrazumijeva povećane stope investiranja u industriju, sa osloncem na politike razvoja malih i srednjih poduzeća, promociju stranih i domaćih investicija i jačanje inovativnih kapaciteta BiH i F BiH. Taj koncept treba inaugurirati Strategijom razvoja F BiH za period 2012-2016. godina.
2. Političke reforme su prvi neophodan uvjet za unapređenje poslovnog ambijenta i SDP snažno podržava aktivnosti svojih predstavnika u organima vlasti na nivou države za rješenje urgentnih kratkoročnih pitanja koja se tiču ustavnih promjena, zakona o državnoj pomoći, zakona o popisu stanovništva i rješavanja vojne imovine. Ispunjavanjem ovih uvjeta otvaraju se mogućnosti za podnošenje kandidature za prijem u članstvo EU i stjecanje statusa kandidata, koji bi zajedno sa napretkom prema NATO integraciji, pomoglo znatnoj redukciji političkih rizika za ekonomiju BiH. Na federalnoj i kantonalnoj razini ističemo obaveze u vezi sa reformama obrazovanja, zdravstvenog, socijalnog i penzijskog sektora, te reforme javne administracije koje će doprinijeti održivosti javne potrošnje i dati pozitivne poticaje poslovnom sektoru.
3. Reforme u javnom sektoru treba da dovedu do održivosti budžeta i fondova u Federaciji BiH i osiguranja potrebnih sredstava za financiranje institucija BiH. Treba osigurati rast izdvajanja za javne investicije, u čemu javni novac može da bude samo inicijalni u odnosu na privatni kapital koji treba pribavljati za javne investicije. Zakon o javno-privatnom partnerstvu je potrebno usvojiti kao dio seta mjera za privlačenje privatnog kapitala u sektor autocesta, energetike, turizma, komunalnih djelatnosti i drugih djelatnosti. Time se otvara i mogućnost privlačenja greenfield investicija za koje je potrebna daleko veća atraktivnost zemlje i projekata, odnosno znanje i inovativnost za pripremu projekata i privlačenje investitora.
4. Poreska reforma trebalo bi da napravi zaokret u nekoliko područja. Prvo je orijentacija na jačanje udjela direktnih poreza u javnim prihodima, putem oporezivanja imovine i prihoda od imovine. Drugo je stimuliranje investicija u tehnologiju i opremu koje bi se podržalo oslobađanjem obaveze plaćanja poreza na dobit. Treće su korekcije u porezu na dodanu vrijednost sa ciljem da se uvede niža stopa poreza za elementarne proizvode za egzistenciju, povećana stopa poreza na luksuzne proizvode i smanjena poreska osnovica za obavezno plaćanje PDV. Četvrto su promjene u oporezivanju dohotka kroz povećanje iznosa neoporezivog dohotka i povećanje stope oporezivanja za ekstremno visoke dohotke. Treba otvoriti debatu o potrebi i mogućim modelima i mehanizmima oporezivanja finansijskih i kapitalnih transakcija.
5. S obzirom na ulogu malih i srednjih poduzeća u zapošljavanju potrebno je formirati kreditno-garancijski fond na nivou F BiH i osigurati povoljne uvjete za kreditiranje tih poduzeća uz niže kamatne stope i duži grace period i period otplate kredita. Aktiviranjem potencijala Razvojno-investicijske banke i kroz osiguranje kreditnih linija trebalo bi

povećati dostupnost i olakšati uvjete korištenja **kredita i bankarskih garancija** za razvoj i zapošljavanje, prvenstveno u industriji, poljoprivrednoj proizvodnji i turizmu. Mala poduzeća su izuzetno dinamična, stvara se veliki broj tih poduzeća, ali je i njihova smrtnost visoka. Broj mikro i malih poduzeća neprestano raste, a raste i ekonomski značaj, posebno u zapošljavanju. SDP će se zalagati da nove Vlade razvijaju svoje sposobnosti vođenja ekonomije u kojoj dominiraju mikro (do 10 uposlenih), mala (do 50 uposlenih) i srednja poduzeća (do 250 uposlenih).

6. Da bi se ojačao kapacitet financiranja u BiH potrebno je, uz održavanje stabilnosti komercijalnih banaka, reaktivirati ulogu Razvojno-investicijske banke i IGA, Agencije za izvozno kreditiranje. Reformiranje Razvojno-investicijske banke Federacije BiH potrebno je izvršiti u tri ključne točke. Prvo, u smislu definiranja njenog mandata za podršku razvojnim ciljevima Federacije, posebno u industriji, poljoprivredi i turizmu. Drugo, povećati njen kapital i potencijal za kreditiranje kroz pribavljanje dodatnih izvora kapitala i zajedničko ulaganje sa nekom od vodećih europskih razvojnih banaka. Treće, unaprijediti kvalitetu korporativnog upravljanja i transparentnosti u radu banke. Kroz ove reforme trebalo bi osigurati povećano kreditiranje putem ove banke za sektor malih i srednjih poduzeća po povoljnijim uvjetima kreditiranja. Izmjenom propisa izjednačiti položaj državnih i privatnih komercijalnih banaka i otvoriti proces dogradnje zakonodavnog okvira i uspostave tijela za regulaciju, nadzor i kontrolu tržišta financijskih proizvoda.
7. Treba prići restrukturiranju poduzeća sa državnim kapitalom, kako bi se spriječilo gomilanje gubitaka u njima i omogućilo da ona održe aktualnu zaposlenost i otvaraju nova radna mjesta. To treba izvesti na osnovama novog zakona o upravljanju državnim kapitalom u privrednim društvima u Federaciji Bosne i Hercegovine koji je potrebno usvojiti u što kraćem roku i drugim mjerama restrukturiranja i konsolidacije privrednih društava. Restrukturiranja javnih komunalnih poduzeća traže efikasan poslovni menadžment, ali i značajne promjene politika na lokalnom i kantonalnom nivou koje će ta poduzeća staviti u tržišne uvjete privređivanja. Cijene komunalnih usluga treba kompenzirati socijalnim paketom beneficija za one građane koji ne mogu podnijeti pune ekonomske cijene. U restrukturiranju koristiti IPA sredstva i namjenska kreditna sredstva za investicije koje će osigurati rast efikasnosti i obaranje cijena komunalija. Za komercijalna poduzeća sa državnim kapitalom treba predložiti program privatizacije, kao metodu restrukturiranja. Za poduzeća sa manjinskim državnim kapitalom potrebno je od slučaja do slučaja, na osnovu izrađenih studija izvodljivosti, ponuditi na prodaju dionice Vlade ili udjele u tim poduzećima, vodeći računa o stanju na tržištu kapitala i utjecaju takvih odluka vlada na budući razvoj i način upravljanja tim kompanijama.
8. SDP snažno potvrđuje opredjeljenja da sva javna dobra ostaju u vlasništvu države i ne mogu biti privatizirana. Međutim, na tim javnim dobrima treba dozvoliti pristup privatnom kapitalu u skladu sa javnim interesom i potrebom pribavljanja privatnog kapitala za brže i efikasnije korištenje javnog dobra u ekonomske svrhe. U tom kontekstu ističe se značaj zakona o koncesijama i javno-privatnom partnerstvu koje treba u što kraćem roku usvojiti na federalnom i kantonalnim nivoima.
9. SDP ističe značaj provođenja revizije privatizacije i sankcioniranja svih zloupotreba u tom procesu. Potrebno je u što kraćem roku prići na nivou Federacije izradi studije izvodljivosti revizije privatizacije kako bi se našao optimalan model revizije privatizacije u mogućim rasponima od revizije svakog privatizacijskog projekta do revizije po zahtjevu i inicijativi ovlaštenih organa. Tom bi se studijom definirao i obim novca za provođenje

- revizije, vrijeme za njeno okončanje, organizacija provođenja tog procesa i nadležnosti tijela za provođenje revizije privatizacije.
10. Radi ubrzanja javnih investicija SDP će insistirati na državnoj strategiji elektroenergetike i prirodnog plina, jer će to pojačati interes stranih i domaćih investitora za ulaganja u ovu oblast. Rad na pripremi investicijsko-studijske dokumentacije treba ubrzati kako bi se stvorili uvjeti za brže radove u oblasti autocesta i brzih cesta, željeznica, elektroenergetike, istraživanja nafte i prirodnog plina i drugih djelatnosti. Javne investicije su značajne za brži ekonomski oporavak i rast radi generiranja tražnje za robama i uslugama poslovnog sektora BiH. Ključni efekti tih investicija mogu se aktivirati, ako one dodatno pokrenu privatni poslovni sektor, koji je u krajnjoj liniji najveći nosilac zapošljavanja i građenja konkurentnosti ekonomije BiH. U tom smislu treba razvijati konzorcijski nastup domaćih građevinskih, projektantskih i inženjering kompanija kako bi se kroz okrupnjavanje ponude omogućilo stjecanje konkurentne snage za dobivanje poslova za domaće kompanije na projektima javnih investicija. Hitno je potrebno otvoriti proces reformi postojećeg neučinkovitog sistema javnih nabavki.
  11. Vlade na svim nivoima trebalo bi da posvete pažnju sagledavanju efekata pojedinih budžetskih izdataka i investicija, te zakona i odluka po modelu RIA (procjena regulatornih efekata – Regulatory Impact Assessment). Tako bi se povećala transparentnost i efikasnost u djelovanju institucija i osiguralo donošenje optimalnih javnih odluka, odnosno pravovremeno poduzimanje korektivnih mjera kada doneseni zakoni i odluke ne pokažu očekivane efekte.
  12. U uvjetima globalnih oskudica u hrani, SDP snažno podržava efikasnu i održivu poljoprivrednu proizvodnju i zalaže se za ubrzan ruralni razvoj, kroz dodatno poduzetništvo i razvoj ruralnog turizma u BiH. Perspektivna poljoprivredna proizvodnja i ruralni razvoj treba da budu podržani efikasnom zakonskom i drugom regulacijom, izgradnjom suvremene ruralne infrastrukture, mrežom logističkih objekata za skladištenje, klasificiranje, pakiranje i brandiranje poljoprivrednih proizvoda, te subvencijama, sukladno prioritetima i prostoru koji pruža budžetski kapacitet i zakonodavstvo koje regulira državnu pomoć. Poljoprivredna proizvodnja mora biti ekonomski efikasna, zato je važna zemljišna politika koja treba da osigura potrebne obradive površine i kroz koncesije nad javnim zemljištem, doprinosi većem korištenju zemljišta kao zapostavljenog razvojnog resursa. Sve veći problemi tržišnog plasmana poljoprivrednih proizvoda zahtijevat će inicijative za razvijanje oblika zadugarstva među poljoprivrednim proizvođačima, preko kojih će se rješavati razvojna, tehnološka, finansijska i pitanja tržišne orijentacije poljoprivrednika. Mjerama zaštitne politike treba osigurati povoljnije uvjete plasmana sezonskog voća i povrća, a osiguranjem potrebnih resursa i institucija za certifikaciju kvaliteta i osiguranje fito-sanitarnih mjera omogućiti nesmetan izvoz poljoprivrednih proizvoda na tržište EU i zemalja regiona.
  13. Izvozna orijentacija je ključna za SDP-ov koncept novog ekonomskog razvoja zasnovanog na razvoju materijalne proizvodnje u industriji i poljoprivredi. To traži vladinu aktivnost u razvoju proizvodnje za izvoz, izgradnji institucija i promociji izvoza. Za ove aktivnosti treba osigurati potrebne resurse, a posebno funkcionalne i sposobne institucije za certificiranje kvaliteta proizvoda iz BiH, koje će biti prihvaćene na glavnim izvoznim tržištima kompanija iz BiH. Od institucija je takođe značajno pojačati kreditni potencijal IGA agencije, koja značajno doprinosi konkurentnosti BiH izvoza, ali je ispod potreba izvozne privrede. Ekspanzija izvoza traži nove kapacitete i investiranje u prerađivačku industriju, poljoprivredu i proizvodnju hrane, za šta je potrebno razviti

adekvatne industrijske i poljoprivredne politike sa fokusom na izvozu konkurentnost ovih sektora. Iz posebnih izvora trebalo bi osigurati sredstva za subvenciju izvozne promocije u BiH, posebno prisustvo na međunarodnim sajmovima, izložbama i organizirano prezentiranje potencijala izvozne privrede na novim izvoznim tržištima. Istovremeno, donošenjem propisa i jačanjem institucija pojačati kontrolu uvoza, posebno kontrolu kvaliteta uvezenih proizvoda i način njihovog stavljanja u promet (kontrola slijedivosti).

14. Jačanje privatnog poduzetničkog sektora je od ključnog značaja za brži ekonomski oporavak ekonomije BiH i F BiH. Ovaj sektor našao se u recesiji pred veoma pogoršanim uvjetima poslovanja, posebno zbog rasta cijena kredita i teže dostupnosti kreditnih sredstava. Dodatno je njegov položaj pogoršan zbog zapuštenog poslovnog ambijenta i izostalih reformi na političkom i strukturalnom planu. Pored potrebe da se ukinu ili promjene osnovi naplate raznih parafiskalnih opterećenja, za ovaj sektor važna je nova faza „giljotine propisa“ koja bi olakšala i pojednostavila obavljanje biznisa. Pored toga, trebalo bi težiti smanjenju ukupnih opterećenja poslovnog sektora, kako bi se ubrzalo investiranje i rast zapošljavanja. Budući da privatni poslovni sektor dominantno čine mikro, mala i srednja poduzeća, potrebno je razviti sistem klsterskog organiziranja, što znači da bi trebalo reaktivirati ranije uspostavljene klastere (Auto klaster BiH) i pružati podršku uspostavljanju novih klastera u BiH. Potrebno je također razvijati mrežu tehnoloških parkova i inkubatora, industrijskih i poslovnih zona u kojima bi se generirale nove poslovne ideje i nove kompanije kao nosioci ekonomskog rasta i zapošljavanja.
15. Problem nelikvidnosti privrede traži dublju analizu stanja u toj oblasti. Pored mjera za rasterećenje privrede i povećanja kvalitetne ponude novca za privredu, potrebno je razmotriti mjere provođenja multilateralne kompenzacije, kroz donošenje Zakona o multilateralnoj kompenzaciji u BiH i F BiH, čime bi se neutralizirao značajan obim dugovanja i potraživanja u privredi i javnom sektoru. Time bi se omogućila konsolidacija stanja u privrednim društvima i jasno vidjelo stanje u vezi sa dugovanjima i potraživanja poslovnog i javnog sektora. Iz toga bi se mogle predlagati efikasnije mjere za izlazak iz začaranog kruga nelikvidnosti u BiH. Nakon provedene multilateralne kompenzacije, koja bi tehnički mogla da se realizira preko Centralne banke BiH, trebalo bi uspostaviti nova pravila plaćanja vladinog sektora i prema vladinom sektoru. Istovremeno, to bi stanje pomoglo da se da zamah novom zapošljavanju i ozbiljnije počne proces restrukturiranja kroz stečajevе i likvidacije firmi, posebno firmi koje su neto dužnici, kako prema poslovnom sektoru, tako i prema državi.
16. SDP ističe da je najveći izazov ekonomskog oporavka vezan za postizanje rasta zapošljavanja. Zapošljavanje traži diferencirane politike i mjere za pojedine segmente nezaposlenih u čemu su najteži problemi mladih, koji traže prvo zapošljavanje i starijih radnika koji ostaju bez posla pri kraju radnog vijeka. U rješavanju problema nezaposlenosti, pored tradicionalnih načina povećanog aktiviranja postojećih i novih privrednih kapaciteta, treba primijeniti i oblike stimuliranja samozapošljavanja, obavljanja pripravničkog staža ili kompenzacija poduzetnicima za inicijalno zapošljavanje na određeno vrijeme. Potrebno je unaprijediti raznovrsne stimulative mjere za zapošljavanje i osigurati namjensku upotrebu sredstava u federalnom i kantonalnim zavodima za zapošljavanje za otvaranje novih radnih mjesta.
17. SDP ističe potrebu da se otpočne sa gradnjom inovacijskog sistema u BiH i F BiH, čiju početnu etapu može označiti predložena strategija razvoja nauke u F BiH, sa predloženim ciljevima izdvajanja za financiranje naučno-istraživačkog rada. U okviru inovacijskog

sistema F BiH potrebno je razviti istraživačko-razvojne centre na određenim područjima uz univerzitetske centre i obnoviti istraživačko-razvojne kapacitete univerziteta koji su još očuvani. U prvoj fazi javna izdvajanja iz budžeta, uz IPA i FP7 projekte treba da budu osnovni izvori financiranja NIR-a, da bi kasnije i poslovni sektor povećavao svoje učešće u financiranju NIR-a.

18. SDP ukazuje na to da zaokret u konceptu ekonomskog razvoja u BiH i F BiH traži rast investicija, posebno u sektoru prerađivačke industrije, poljoprivrede i turizma. S obzirom na nedovoljnost domaće akumulacije i ograničenost značajnijeg dodatnog javnog zaduživanja, treba pokloniti veliku pažnju privlačenju stranih direktnih investicija (FDI), čiji je zastoj u posljednjim godinama ozbiljan indikator niske atraktivnosti BiH kao zemlje biznisa. Raniji tokovi FDI išli su putem kanala privatizacije državnog kapitala, a kada su oni presušili, opao je dramatično i priliv FDI. Ključno je pitanje razviti strategije za priliv novih greenfield investicija i povećano investiranje postojećih stranih investitora, kako ne bi okrenuli profite zaradene u BiH u smjeru drugih lokacija biznisa. Putem poreskih stimulacija treba promovirati reinvestiranje profita u BiH, a unapređenjem poslovne i investicijske klime, te razvijanjem novih investicijskih ideja za greenfield investicije postići privlačenje novih investitora u nove investicijske projekte.
19. Sistematski i kontinuiran pristup jačanju konkurentnosti zahtjeva set mjera i institucija za podizanje produktivnosti i jačanje kapaciteta za srednjoročni rast i podizanje životnog standarda građana u BiH i F BiH. Za početak treba na nivou BiH i F BiH formirati Vijeće za konkurentnost, koje bi imalo nadležnosti da predlaže politike i mjere za unapređenje poslovnog ambijenta, promociju investicija, restrukturiranje i jačanje poslovnog sektora i podizanje efikasnosti poslovanja. Uz rad utemeljen na rezultatima naučnih i stručnih istraživanja najvažnijih ekonomskih i socijalnih pitanja i uz zastupljenost naučnih radnika, poslovnih ljudi, sindikata i vladinih struktura, to bi tijelo trebalo biti motor promjena i reformi u ekonomsko-socijalnoj sferi kojima se podupire konkurentnost zemlje i F BiH.
20. Povjerenje koje je SDP dobio na izborima 2010 za svoje ekonomske politike traži angažiranje svih ljudskih, materijalnih i institucionalnih kapaciteta za njihovo ostvarenje u mandatnom periodu vlada u kojima sudjeluje SDP. Naslijeđeno stanje u niskom ekonomskom rastu, visokoj nezaposlenosti, budžetskim deficitima, rastu siromaštva i besperspektivnosti radnih slojeva u društvu mora se mijenjati osmišljenim reformama, izmjenama poslovnog okruženja i politika, koje će svojim prevođenjem u zakone, odluke, strategije i akcije parlamenata i vlada, omogućiti promjene stanja na bolje. Osnovni cilj je na liniji ideja socijalne države ostvariti ubrzane promjene u socijalnom i poslovnom sektoru i poboljšati stanje produktivnosti i konkurentnosti ekonomije u BiH i tako unaprijediti perspektive boljeg života građana BiH.